

IN MEMORIAM

Зоран В. Кривокапић (1955–2022)

У Београду је 9. септембра 2022. године у 68. години преминуо академик Зоран В. Кривокапић, наш најистакнутији стручњак за колоректалну хирургију и проктологију, творац наше савремене колопроктолошке школе.

Зоран Кривокапић је рођен 27. августа 1955. године у Косовској Митровици, у којој је завршио основну и средњу школу као вуковац. На Медицинском факултету Универзитета у Београду дипломирао је 1980. године, а следеће је примљен на Другу хируршку клинику Медицинског факултета, на којој је и започела његова хируршка каријера. Након четири године, 1985. он је магистрирао, а већ наредне је положио и специјалистички испит из Опште хирургије.

Своја истраживања у оквиру магистарског рада и докторске дисертације саопштио је у својој првој монографији („Мере превенције попуштања анастомозе на дебелом цреву“), објављеној 1990. године.

По преласку на Прву хируршку клинику 1993. године, бива постављен за начелника 3. одељења, које је већ било усмерено ка колоректалној хирургији и проктологији.

Своју академску каријеру Зоран је започео 1989. године, када је изабран за асистента на Катедри хирургије Медицинског факултета; исте године је одбранио и докторску дисертацију. За редовног професора је изабран 2007. године.

У свом академском напредовању Зоран се непрестано, скоро континуирано стручно усавршавао у најпознатијим светским хируршким центрима (Лондон, Њујорк, Токио, Холандија, Шведска и др.). Одлазак у Болницу Светог Марка (*St. Mark's Hospital*) у Лондону 1988. године, у којој је неколико месеци био и хонорарни асистент, представља прекретницу и полазиште његове међународне каријере. Међутим, кључну улогу у њој је имао Бил Хилд (Ричард Џон Хилд) из Безинстока крај Лондона, творац радикалне промене хируршког приступа карциному

ректума увођењем оригиналне методе мезоректалне ампутације ректума. Зоран је врло брзо постао његов блиски сарадник и пријатељ. Он је његову операцију, данас општеприхваћену као „златни стандард“, популарисао и увео у праксу и код нас.

Међународна репутација и углед Зорана Кривокапића јасно се огледају у почасном чланству у хируршким удружењима значајног броја европских земаља, као знак препознавања његових вредности (Италија, Румунија, Мађарска, Бугарска, Русија, Израел). За члана престижног енглеског Краљевског колеџа хирурга (*FRCS*) изабран је 1998. године. Такође, био је члан Америчког друштва колоректалних хирурга (*FASCRS*), а 2019. године је био изабран за почасног члана Европског удружења колопроктолога; био је и почасни члан Румунске академије медицинских наука, као и почасни доктор наука Универзитета у Јашију и Крајови у Румунији.

Зоран Кривокапић је учествовао у шест међународних хируршких радионица (*live surgery*) у Турској, Енглеској, Израелу, Естоноји, Румунији, Египту.

Received • Примљено:
December 13, 2022

Accepted • Прихваћено:
December 15, 2022

Online first: December 16, 2022

Correspondence to:

Dragoslav M. STEVOVIĆ
University of Belgrade
Faculty of Medicine
Department of Surgery
Belgrade, Serbia
(retired)
dragor936@gmail.com

Богата и плодна стручна и научна каријера Зорана Кривокапића била је крунисана његовим избором за редовног члана САНУ 2018. године.

Он је био руководилац и главни истраживач у нашој земљи у неколико међународних пројеката (*Quasar*, Велика Британија; *Prosper*, Норвешка; *Meccland*, Грчка; *Mutographs of Cancer*, Француска), као и пројекта у оквиру Академије („Молекуларна основа одговора на хемиоррадиотерапију у карциному ректума“). Зоран је био један од главних твораца националног програма за рано откривање рака дебелог црева и водича добре клиничке праксе за лечење те болести.

Као међународно признат и цењен стручњак, Зоран је био предавач у Енглеској школи за радиотерапију и лечење карцинома ректума (*Estro*) у Лондону, а као гостујући предавач на Универзитету Јужне Каролине и *Keck School of Medicine* Универзитета Јужне Калифорније. Такође, био је чест предавач на медицинским факултетима бивших нам република (Скопље, Подгорица, Бањалука, Фоча).

Зоран је био члан уређивачких одбора 14 часописа (осам иностраних). У његовој библиографији записано је 580 радова, пет ауторских монографија и 49 поглавља у другим публикацијама (монографије, књиге, уџбеници) у осам међународних издања.

У нашем СЛД-у Зоран Кривокапић је био председник Хируршке секције (2003–2008), чији је рад значајно унапредио довођењем страних предавача и организовањем заједничких састанака са хирурзима суседних земаља. За нас је од посебног значаја било развијање тесне сарадње са хирурзима из Републике Српске, у којој је он био чест и радо виђен гост и предавач.

Зоран Кривокапић је 1997. године био покретач и оснивач Друштва колопроктолога Југославије, мултидисциплинарног удружења, које је квалитетом своје активности убрзо стекло међународни углед. Током 22 године рада Друштво је организовало 10 бијеналних међународних симпозијума, са преко 350 иностраних предавача из преко 50 земаља.

У сарадњи са тимом својих сарадника, Зоран је извео преко 7000 операција колоректалног карцинома, као и преко 200 репарација и реконструкција повређених аналних сфинктера; то је једна од највећих личних серија у Европи.

За свој стручни, научни и друштвени вредан рад Зоран је добио бројне награде, међу којима се издвајају награде СЛД-а за научноистраживачки рад (2006. г.)

и за животно дело (2017. г.), Светогорски орден председника Републике и награда за научни допринос и животно дело Медицинског факултета Универзитета у Београду (2021. г.).

У животу Зорана Кривокапића постојале су две велике „љубави“: пре свега хирургија, а затим кошарка, коју је играо од ране младости све до својих зрелих година. Спорт је у њему васпитао и развио упорност, победнички дух и жељу да се увек буде први и на врху, али усадио и сазнање да се до врхова долази само и једино дуготрајним и мукотрпним радом. Кошарка му је била много више од рекреације; била је растерећење од стреса који хирургија неизбежно носи са собом.

Изузетан ученик и следбеник Била Хилда, који је већ постао легенда савремене колоректалне хирургије, Зоран је, захваљујући свом неспорном таленту, самопоуздању и непресушној енергији, своју мануелну вештину довео до савршенства, строго поштујући путеве сложене и деликатне топографије колоне и ректума. Тиме је себе уздигао до самих врхова ове хирургије, не само код нас. У свој „стваралачки опус“ он је уградио преко 50 дијагностичких и оперативних поступака, које је успешно преносио и на своје сараднике и ширио оперишући у преко педесет градова у Србији и околним некадашњим републикама заједничке нам домовине.

Овако богату професионалну каријеру могла је успешно да изнесе само личност изузетних особина, а Зоран Кривокапић је то био. Његова упорност и амбиција да се увек буде међу најбољима, што је он и постигао, била је заснована и подржана самопрегорним и непрекидним радом на личном усавршавању и напредовању. Његовим сарадницима је било напорно да га прате, али су они заузврат имали изванредног учитеља и пре свега искреног пријатеља, који је увек био ту да помогне, подржи, заштити, ако треба и укори, али и богато награди.

Зоран Кривокапић је заорао дубок траг, који ће трајно остати у колективном памћењу генерација које долазе. Нама ће то бити залог и утеха за бол услед његовог превременог одласка.

Проф. др Драгослав М. Стевовић
редовни професор на Катедри хирургије
Медицинског факултета
Универзитета у Београду,
у пензији